Mediabeleid

Kaders en uitgangspunten voor het mediabeleid

op de Johannes Calvijnschool in Veenendaal

Versie: oktober 2020

Inleiding

Wij als opvoeders leven samen met onze kinderen in een complexe tijd. Een tijd van snelle veranderingen en globalisering. De informatiestromen gaan steeds sneller, apparaten worden steeds toegankelijker, goedkoper en laagdrempeliger. Kinderen komen steeds jonger in aanraking met (moderne) media. Dit heeft een grote impact op onze jeugd en daarmee ook op onze leerlingen. De vraag is hoe we als opvoeders hiermee om moeten gaan. Hoe moeten wij deze ontwikkelingen beoordelen? En hoe moeten wij leerlingen hierin begeleiden en toerusten? Welke kaders stellen we? Deze vragen zijn moeilijk pas- klaar te beantwoorden, dit onderwerp geeft verlegenheid. Opvoeders staan immers niet op een afstand, maar maken deel uit van de veranderende samenleving. Bovendien zijn er persoonlijke verschillen in hoe wij media waarderen en beoordelen. Toch wil dit document een duidelijk kader beschrijven waarbinnen de school functioneert en de leerkrachten hun handelen vormgeven. Ook als opvoeders zijn wij immers mensen die van nature zondige keuzes maken. Dit document geeft kaders en uitgangspunten voor het mediabeleid in de praktijk van onze school. Door dit beleid met alle geledingen te communiceren, hopen we voor iedereen een heldere lijn te scheppen.

Bestuur en Toezicht

Uitgangspunten

Het uitgangspunt van ons handelen ligt in de Tien Geboden, ook in het omgaan met moderne media. Deze geboden komen uit Gods Woord, wat wij als onveranderlijk belijden. Gods geboden hebben zeggingskracht over alle mensen, in alle tijden en in alle omstandigheden. We hebben daarom de opdracht zorgvuldig te luisteren naar de Schrift om de zeggingskracht van Gods Woord te laten gelden. Tegelijk beseffen we goed dat de Bijbel geen handboek is met concrete leefregels voor iedere situatie. De Bijbel reikt gelukkig wel ruim voldoende gegevens aan om tot kaders te komen die voor ons leidend zijn in ons handelen als opvoeders. We houden in onze school vast aan Woordgerichtheid in plaats van beeldgerichtheid. Zoals gezegd, geeft de Bijbel geen concrete leefregels voor iedere situatie in ons leven. Tegelijk valt er veel te leren over hoe de Bijbel spreekt over ons leven als christen en ons staan in deze maatschappij. Uiteraard kennen zowel school als het gezin een aparte opvoedingsruimte en een eigen verantwoordelijkheid. Het ideaal is dat binnen de driehoek gezin-kerk- school dezelfde interpretatie geldt van de Bijbelse uitgangspunten.

Bijbelse gegevens

Media-opvoeding staat niet op zichzelf, maar in het bredere kader van gewetensontwikkeling en - vorming. Een drietal begrippen zijn daarbij belangrijk:

* **Gericht op een andere toekomst:** Als christenen hebben we hier geen blijvende stad (Hebreeën 13:14). Oprechte christenen zijn pelgrims op weg naar een beter Vaderland (Hebreeën 11: 15 en 16). Hun blik is op de echte toekomst gericht. Zij zien het leven als een tijdelijk huis, als een voorbereiding op een eeuwig leven. Daarbij verwacht de ware christen de komst van de Heere Jezus als de Overste van deze wereld. Uiteindelijk ligt alle macht bij Hem die het waard is gediend te worden.
* **Afzondering:** Wat God van Zijn volk Israël eiste, eist Hij van elke christen. De Heere vraagt van ons een rein en heilig leven (1 Petrus 1: 15 en 16). In onze handel en wandel moeten wij de geur van Christus verspreiden. Dit zorgt voor een kritische houding naar nieuwe, technologische ontwikkelingen in deze wereld. Tegelijkertijd maken wij onderdeel uit van deze wereld en maken we binnen de Bijbelse kaders gebruik van de technische mogelijkheden die er zijn (Prediker 3:11), zonder daarbij voorop te willen lopen.
* **De tijd goed besteden:** We worden geroepen om Bijbels verantwoord met onze tijd om te gaan, waarbij we toegewijd onze taak en opdracht vervullen. Onze tijdsbesteding staat daarbij (gelukkig) onder het gezag van Gods geboden. Dit betekent dat christenen bewuste keuzes dienen te maken, in de wetenschap dat wij verantwoording af moeten leggen over heel ons leven. Als volwassenen hebben we hierin onze kinderen te onderwijzen (Deut. 6:7), vooral door een voorbeeld te zijn. Dit is ook in lijn met de door ouders afgelegde doopbelofte.

Onze school

Nieuwe ontwikkelingen stellen onze school voortdurend voor nieuwe vragen. De toenemende acceptatie en het gebruik van nieuwe media binnen het onderwijsveld vragen om een continue bezinning en reflectie. Ook zien we hierin een ontwikkeling bij opvoeders. De school maakt echter vanuit haar eigen verantwoordelijkheid keuzes. Tegelijkertijd kunnen onze kaders ouders helpen hier een voorbeeld aan te nemen.
In onze school worden ICT-middelen, zoals chromebooks en digiborden, gebruikt. Deze digitale middelen worden gebruikt om de lesstof uit te leggen, zodat de kinderen het beter begrijpen. De leerlingen krijgen de lesstof zoveel mogelijk op eigen niveau aangeboden. Wij zien daarom voordelen in het gebruik van digitale middelen. Daarmee wordt de leerkracht in staat gesteld om leerlingen te laten ervaren hoe mooi de wereld en Gods schepping is. Wij zien de leerkracht als de centrale figuur in de klas. De fysieke ontmoeting tussen leerkracht en leerling vinden wij als school uitermate belangrijk. Op onze school wordt actief aandacht gegeven aan mediawijsheid. We willen leerlingen wijsheid bijbrengen met betrekking tot media en het staan in de maatschappij.
We besteden op school regelmatig aandacht aan (gewetens)vorming. We vinden het als school belangrijk welke houding wij als christenen in de maatschappij uitdragen. Daarom willen we onze leerlingen vormen, waarbij de metafoor van de pelgrim, de dienaar, de burger en de leerling uitdrukking geven aan onze levenshouding.

Ruimte binnen kaders

Met deze Bijbelse gegevens als uitgangspunt komen we tot een aantal kad-
Met deze Bijbelse gegevens als uitgangspunt komen we tot een aantal kaders. Er is bewust voor gekozen om niet tot in detail vast te leggen wat wel of niet toegestaan is. Leerkrachten zijn professionals en zijn verantwoordelijk voor hun professionele handelen. We willen geen sfeer van controle en regels en gaan ervan uit dat elke medewerker hier op een verantwoordelijke en professionele wijze mee omgaat. Tegelijk is er wel behoefte aan een aantal concrete richtlijnen, gestoeld op de Tien Geboden. De metafoor van onze Calvijnschool is het schip. Koersvast en kindgericht zijn hierbij sleutelwoorden. Dit betekent dat Gods Woord ons uitgangspunt vormt en ons leidt. We zoeken continu naar de concrete betekenis, ook voor het gebruik van media.
Op het Calvijnschip zien we de leerlingen als kostbare lading. Om in de beeldspraak te blijven: we hebben een ‘reling’, namelijk de Tien Geboden. Een reling behoedt voor gevaar, maar geeft tegelijkertijd enige handelingsvrijheid, zonder daarvoor een checklist met do’s en don’ts te gebruiken. De snel veranderende werkelijkheid met nieuwe technologische ontwikkelingen vraagt om voortdurende bezinning en zou het maken van een checklist onmogelijk maken. Ruimte binnen kaders, dat is ons principiële uitgangspunt.

De leerkracht als gids

Net als ouders zijn leerkrachten voorbeeldfiguren. Ons (onbewust) handelen en wandelen is medebepalend voor de zeggingskracht van de christelijke opvoeding op school. De school dient een ‘planthof des Heeren’ te zijn. Dat vereist een oprecht christelijk leven en krachtige identificatiefiguren.

Kaders

Algemene en didactische kaders

- Wij hechten veel waarde aan een positieve leescultuur om hiermee het lezen en verdiepen in (godsdienstige) boeken te bevorderen en vooral om de Bijbel te lezen. We zien gebruik van media alleen als didactisch ondersteunend, maar niet als vervanger van mondelinge kennisoverdracht of het (voor)lezen van boeken. Video heeft een andere uitwerking op ons brein dan het lezen van een boek. De vluchtigheid van kijken van video’s en het vaak checken van informatie zorgen voor een minder

geconcentreerde leer- en luisterhouding.

- We vinden het vertellen van verhalen heel belangrijk. Leerkrachten schetsen met woorden beelden van de (Bijbelse) geschiedenis.
- Om ongewenst binnenkomen van informatie te voorkomen, gebruiken we een filter waarmee seks, geweld, vloeken en andere ongewenste informatie geweerd wordt.
- Leerlingen maken op school geen gebruik van sociale media. We zijn ons bewust van de gevaren van sociale media, zoals o.a. cyberpesten en tijdverdrijf. Leerkrachten en leerlingen maken wel gebruik van e-mail.
- De leerlingen worden aangesproken op ongewenst mediagedrag. Leerlingen die deze regels overtreden worden gesanctioneerd, zo nodig worden de ouders geïnformeerd.
- Leerkrachten zijn een voorbeeld voor de kinderen. Zij maken daarom tijdens de lessensituatie geen gebruik van sociale media. Ook gaan leerkrachten bewust om met hun privacy-instellingen en openbare profielfoto's. In het kader van de gezagsrelatie worden leerkrachten geen 'vrienden' met leerlingen en communiceren niet over aan school gerelateerde zaken.

- De leerkracht is verantwoordelijk voor en aanspreekbaar op het gebruik van moderne media in de klas. Toetsing voor gebruik in de klas door de leerkracht is hiervoor noodzakelijk, dit geldt ook voor het bekijken van nieuwsfragmenten. Bij wijze van uitzondering worden live-uitzendingen gekeken, in overleg met het management.
- We maken gebruik van lesmateriaal om leerlingen bewust te maken van hun mediagedrag en ze principieel toe te rusten. Hierin hebben leerkrachten een vormende taak.
- Wij staan het gebruik van mobiele telefoons niet toe. Alleen na overleg met het MT kan de mobiele telefoon in de les ingezet worden. Leerlingen mogen wel een mobiele telefoon bij zich hebben om in geval van calamiteiten onderweg contact te kunnen hebben met hun ouders.
- Games worden alleen toegestaan wanneer het educatieve meerwaarde heeft.

Videobeleid

- We zien video's en animaties als een functionele toevoeging op ons didactisch handelen.
- Alle video's worden door de leerkracht van tevoren getoetst op bruikbaarheid en geschiktheid.
- Elke video die getoond wordt, dient een aantoonbare didactische en educatieve meerwaarde te hebben en gerelateerd te zijn aan het lesdoel. We gebruiken de video niet als tijdsopvulling of ontspanning.
- We gebruiken geen speelfilms in onze lessen, ook niet als zij afkomstig zijn van een christelijke uitgever. Wij zien principiële bezwaren tegen speelfilms op school, waarbij we speelfilm definiëren als een verhalende film waarin acteurs in een gespeelde rol functioneren.
- Video's of delen daarvan die in strijd zijn met de Tien Geboden worden niet getoond.

Nieuws kijken en internet

- Alle nieuwsvideo's worden van tevoren door leerkrachten bekeken en getoetst op de principiële en didactische kaders.

- We zijn ons ervan bewust dat veel nieuwsmedia het nieuws gekleurd brengen.
- Het kijken naar nieuws gebeurt altijd in een didactische en pedagogische context van duiding, bespreking en gesprek. Ons doel hiermee is leerlingen te vormen.
- Websites waar aanstotende reclame zichtbaar is of plotseling zichtbaar kan worden (via banners), worden niet in de klas getoond.
- Websites worden alleen getoond als deze passen binnen de lessensituatie en bijdragen aan het bereiken van het lesdoel.
- Leerlingen mogen alleen onder begeleiding van een leerkracht op internet. De leerkracht kan fysiek of op afstand controleren.
- Internet wordt alleen gebruikt voor het gebruik van leerlingprogramma's op het internet en het opzoeken van informatie voor werkstukken, presentaties en dergelijke.

Samenvatting

Onze school wil bewust omgaan met media. We zien positieve aspec- ten van moderne media, maar ook gevaren. Daarom vraagt dit om kaders, die gestoeld zijn op de Tien Geboden van de Heere. Als christelijke opvoeders hebben we hierin een voorbeeldfunctie naar onze kinderen.

Tegelijk willen wij niet in detail vastleggen wat wel en niet mag. We gaan ervan uit dat elke leerkracht op een professionele wijze met de ruimte binnen de kaders omgaat. Globaal zijn deze kaders en uitgangspunten geldend:

- Leerkrachten gaan bewust met hun mediagebruik om en beseffen het belang van hun voorbeeldgedrag.
- We willen de leescultuur positief bevorderen, videogebruik is alleen ondersteunend.
- We zien ICT en media als middelen om instructie te ondersteunen, kinderen te activeren en de leerstof dichterbij de kinderen te brengen.
- We gebruiken een streng filter om ongewenste informatie buiten te houden.
- Leerlingen maken geen gebruik van sociale media binnen de school.
- Video's die getoond worden, worden altijd van tevoren getoetst aan de kaders en hebben altijd een aantoonbare didactische meerwaarde.
- Speelfilms worden vanwege principiële bezwaren niet getoond.
- Het bekijken van nieuwsberichten en nieuwsvideo's gebeurt binnen een context van duiding en gesprek.
- Leerlingen mogen alleen onder begeleiding van een leerkracht op internet.
- Het gebruik van mobieltjes is niet toegestaan op school.